

AASTAARUANNE 2011

Kokkuvõte (ET)

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Kokkuvõte

Kokkuvõte

2011. aastal alustas Euroopa järelevalveasutusena tööd Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA). Asutuse 2011. aasta põhiprioriteedid olid järgmistes valdkondades:

1. Solventsus II
2. Tööandjapensionid
3. Tarbijakaitse ja finantsinnovatsioon
4. Järelevalvekolleegiumid ning piiriüleste kriiside ohjamine ja lahendamine
5. Finantsstabiilsus

Kokkuvõte

1. Solventsus II

2011. aastal keskendus EIOPA Solventsus II direktiivi, standardieelnõude ja suuniste lõplike reguleerimismeetmete ettevalmistamisele.

Üks tähtsamaid saavutusi oli viienda kvantitatiivse mõju-uuringu (QIS5) aruanne, mis annab ülevaate iga Solventsus II õigusraamistiku jaoks kavandatava rakendusmeetme võimalikust mõjust. QIS5 on finantssektori kõigi aegade ambitsioonikaim ja põhjalikum mõju-uuring, milles osales otseselt enam kui 2500 majandusüksust ning 100 järelevalvetöötajat liikmesriikidest ja EIOPAst, kes töötasid koos peaaegu terve aasta.

EIOPA alustas ametlikku üldsusega konsulteerimist 2011. aastal kahes valdkonnas, kus varased arutelud ja ettevalmistused on eriti olulised. Konsulteerimise teemaks olid standardieelnõud, aruandluse ja avalikustamise suunised ning omavastutuse ja maksevõime hindamise suunised (ORSA).

2011. aasta lõpus esitas EIOPA Euroopa Komisjonile täiendavad nõuanded kahjukindlustusrisiki komponendi kalibreerimise kohta. Katastroofiriski valdkonnas andis EIOPA lõpliku soovitusena rakendusmeetmete võtmise kohta mitmes kahju- ja tervisekindlustusriskidega seotud lahendamata küsimuses.

Mitme töörühma tegevuse tulemusel avaldati 2011. aastal järgmised aruanded: „Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II” („Kahjukindlustusmaksete ja eraldiste riskitegurite kalibreerimine Solventsus II standardvalemis”) ning „Report of the Task Force on Expected Profits arising from Future Premiums” („Tulevaste kahjukindlustusmaksetega seoses eeldatava kasumi töörühma aruanne”).

Lisaks on EIOPA pärast kindlustus- ja edasikindlustusandjate kogu moodustamist kasu saanud selle liikmete teadmistest ning mitmesugustest seisukohtadest ja huvidest ning kaasanud neid aktiivselt Solventsus II põhiaspektide aruteludesse.

2. Tööandjapensionid

Tööandjapensionide valdkonnas keskendus EIOPA 2011. aastal eelkõige Euroopa Komisjoni poolt seoses tööandjapensionide kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve direktiivi 2003/41/EÜ (tööandjapensionide kogumisasutuste direktiiv) läbivaatamisega esitatud nõuandetaotlusele vastamisele.

Sellega seotud töö jagunes nelja alarühma vahel, kes töötasid paralleelselt, kuid andsid igaüks aru ametipensionikomiteele (OPC).

Lisaks koostas EIOPA 2011. aastal mitu uuringuaruannet aruandlusnõuete, määratud sissemaksetel põhinevate skeemidega seotud riskide ja enne skeemidega liitumist antava teabe kohta. Uuringute eesmärk oli luua nõuandetaotlusele vastamiseks ühtne tehniline baas. 2011. aastal konsulteeris EIOPA üldsusega oma nõuande eelnõu üle kahel korral. Esimesel korral, 8. juulist 2011 kuni 15. augustini 2011 konsulteeriti nõuandetaotluse teatud aspektide üle. Teisel korral, 25. oktoobrist 2011 kuni 2. jaanuarini 2012 konsulteeriti nõuande kogu eelnõu üle.

Samuti osales EIOPA 2011. aastal ESRNi tegevuses seoses tööandjapensionide kogumisasutuste direktiivi andmenõuetega ning avaldas korralise turuarengu aruande.

3. Tarbijakaitse ja finantsinnovatsioon

EIOPA on tarbijakaitset pidanud algusest peale oma tegevuse üheks aluseks ja tähelepanu vajavaks valdkonnaks. EIOPA on tarbijakaitse ja finantsinnovatsiooni valdkonnas toimunud ennetavalt.

2011. aastal koostas EIOPA aruanded „The Proposal for Guidelines on Complaints-Handling by Insurance Undertakings“ („Ettepanek suuniste kohta, mis käsitlevad kaebuste menetlemist kindlustusandjate poolt“) ja „Report on Best Practices by Insurance Undertakings in handling complaints“ („Aruanne kindlustusandjate parimate tavade kohta kaebuste menetlemisel“) ning sai valmis aruande „Report on Financial Literacy and Education Initiatives by Competent Authorities“ („Aruanne finantskirjaoskuse ja pädevate asutuste haridusalgatuste kohta“). Lisaks kogus EIOPA oma liikmete hulgas andmeid tarbimissuundumuste kohta, et koostada suundumuste analüüsiks esialgne ülevaade.

Samuti osales EIOPA asjakohastes osades kindlustusvahenduse direktiivi läbivaatamises Euroopa Komisjoni poolt, uurides põhjalikult karistusi (nii kriminaal- kui ka halduskaristusi), mis on liikmesriikide õiguses ette nähtud direktiivi sätete rikkumise korral.

EIOPA 2011. aasta eesmärkidele aitas palju kaasa ka väljapoole suunatud tegevus, sealhulgas ekspertide kaasamine EIOPA mõlemasse sidusrühmade kogusse ning EIOPA esimese tarbijakaitse strateegia päeva korraldamine.

¹ See ja teised väljaanded on avaldatud EIOPA veebilehel väljaannete jaotises.

4. Järelevalvekolleegiumid ning piiriüleste kriiside ohjamine ja lahendamine

EIOPA ülesannete ring on laiem kui üksnes reguleerimine ning hõlmab konkreetseid järelevalveülesandeid, kuhu kuulub ka tõhusam tegevus mitme järelevalvekolleegiumi liikmena.

EIOPA üldine strateegiline eesmärk seoses järelevalvekolleegiumidega on konsolideerida Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) järelevalveasutuste positsiooni piiriüleste kindlustuskontsernide järelevalves nii kontserni kui ka kontsernilikmete tasandil. 2011. aastal oli EMPs registreeritud 89 piiriülest kindlustuskontserni. Aasta jooksul toimus järelevalvekolleegiumis vähemalt ühe tegeliku koosoleku või telekonverentsiga arutelu 69 kontserni puhul. Neid üritusi korraldas kokku 14 riiklikku järelevalveasutust, kelle ülesanne oli kontsernide järelevalve. Asutamisele järgnenud esimese aasta jooksul osales EIOPA järelevalvekolleegiumides ja/või telekonverentsidel 55 kindlustuskontserni puhul.

2011. aasta alguses töötas EIOPA koostöös teiste Euroopa järelevalveasutustega välja eriolukordades toimimise ajutise korra. Märtsis nimetati ametisse ühe liikmesriigi lähetatud kriisiohjeksperdi, millega algas EIOPA alalise kriisiohjeraamistiku väljatöötamine. Selle põhieelduseks oli kriisiohjestrateegia väljatöötamine. 2011. aasta lõpuks koostas kriisiohje töörühm kriisienetus- ja kriisiohjeotsuste tegemise laiahaardelise raamistiku.

5. Finantsstabiilsus

EIOPA finantsstabiilsuse algatuste läbiv teema 2011. aastal oli mikro- ja makromajanduse arengu suundumuste, võimalike riskide ja haavatavuste varajane tuvastamine ning vajaduse korral asjaomastele Euroopa Liidu institutsioonide teatamine. Selleks tehti korraldust ja suunatud turuseiret, jagati teavet ning arutati finantsstabiilsuse komisjonis (FSC) leevendavaid meetmeid. Seda eesmärki silmas pidades töötas FSC 2011. aasta oktoobris välja oma esimese (katselise) riskinäidikute kogumi, mis sisaldab ühtseid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid, millega saab avastada ja mõõta süsteemseid riske. Neid näidikuid arendatakse järelevalveasutuste ja ESRNi koostöös edasi.

2011. aasta jooksul tegutses EIOPA aktiivselt ESRNi juhtkomitees, mis asutati ESRNi otsustusprotsessi toetamiseks. EIOPA osales ka ESRNi tehnilises nõuandekomitees (ATC) ja selle tehnilistes alakomiteedes, mille töö keskmes oli peamiselt võimalike süsteemse tähtsusega probleemide väljaselgitamine kindlustusandjate ja töandjapensionide kogumisasutuste sektoris. Lisaks osales EIOPA ATC ja teadusliku nõuandekomitee (ASC) ühises eksperdirühmas, mille tegevuse teemaks oli riigivõlanõuete õiguslik käsitlemine.

2011. aastal sõlmisid kõik kolm Euroopa järelevalveasutust ning ESRN ühise kokkuleppe konkreetsete konfidentsiaalsusmenetluste kehtestamise kohta ESRNi sekretariaadis, et kaitsta üksikute finantseerimisasutuste teavet või teavet, mille järgi saab finantseerimisasutust tuvastada.

EIOPA hakkas samuti välja töötama andmebaasi, mis sisaldab praegusi ja varasemaid andmeid Euroopa Liidu töandjapensionide kogumisasutuste ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate kohta.

2011. aastal korraldas EIOPA koostöös ESRNi, EKP ja Euroopa Pangandusjärelevalvega (EBA) ühtlustatud üle-euroopalised stressitestid, hindamaks kindlustusandjate üldist ja madalate intressimäärade keskkonnas toimetuleku võimet.

2011. aasta juunis ja detsembris avaldas EIOPA finantsstabiilsuse aruande, mis ilmub kaks korda aastas ja annab ülevaate Euroopa kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning tööandjapensionide kogumisasutuste majandusolukorrast. 2011. aasta detsembris konsulteeris EIOPA üldsusega andmeesitusvormi, mille põhjal hakatakse pärast Solventsus II jõustumist korrapäraselt hindama ja jälgima sektori riske ning arengut.

Välissuhted

Üks EIOPA uutest ülesannetest on edendada dialoogi ja koostööd Euroopa Liidu välise järelevalveasutustega. 2011. aastal suutis EIOPA tugevdada olemasolevaid suhteid, luua uusi suhteid ja kontakte uute järelevalve- ja reguleerimisasutustega, osaleda aktiivselt rahvusvahelises standardiloomes ning valmistada ette EIOPA uue vaatleja – Horvaatia Finantsinspeksiooni – vastuvõtmine 2012. aastal. Lisaks esitati õigel ajal Euroopa Komisjonile esimeste aruannete eelnõud, mis käsitlevad kolme jurisdiktsiooni (Šveits, Bermuda ja Jaapan) järelevalvekorra samaväärsust.

EIOPA jätkas ka järelevalve lähenemise ja kultuuri edendamist, pakkudes põhjaliku koolitusprogrammi. 2011. aastal korraldasid EIOPA ja teised järelevalveasutused 21 sektoriülest ja sektoriseminari. Lisaks korraldas EIOPA 3 avalikku üritust, nimelt EIOPA aastakonverentsi, rahvusvahelise transatlantiliste kindlustuskontsernide järelevalve konverentsi ja EIOPA tarbijakaitse strateegia päeva, mis olid osalemiseks avatud ka valdkonna ning sidusrühmade ühenduste esindajatele. EIOPA koolitustel ja avalikel üritustel osales 2011. aastal enam kui 1240 osalejat järelevalveasutustest ja valdkonna ettevõtetest.

Suhtekorralduse valdkonnas keskendus EIOPA põhitegevuse mitmesuguste tehniliste ja õiguslike aspektide selgitamisele: kindlustus, Solventsus II, tööandjapensionide kogumisasutused, tarbijakaitse, finantsstabiilsus, finantsinnovatsioon ning uute Euroopa järelevalveasutuste roll. 2011. aasta lõpus avas EIOPA üldsuse jaoks e-posti infoliini.

2011. aastal osalesid EIOPA juhtkonna liikmed 42 konverentsil, ümarlaul ja muul avalikul üritusel, pidades neil 28 kõne ja ettekannet. Samuti oli neil 34 kohtumist valdkonna esindajatega ning rahvusvaheliste reguleerimisasutustega. Euroopa ajakirjanduse huvi Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi ja eriti EIOPA tegevuse vastu on pidevalt suurenenud. EIOPA nõukogu liikmed andsid mitmesugustele ajakirjandusväljaannetele 35 intervjuud. EIOPA pressitalitus vastas ajakirjanduse 248 pöördumisele. Meediasuhete valdkonnas korraldas EIOPA 4 pressikonverentsi ning andis välja 32 pressi- ja veebiteadet.

2011. aastal koostas EIOPA 20 temaatilist aruannet ja dokumenti, mis olid suunatud valdkonna professionaalidele ja Euroopa Liidu institutsioonidele. 2011. aastal külastas EIOPA veebilehte 150 514 kasutajat, selle lehekülgi vaadati 5 048 246 korral ning uudiskirja tellijatele saadeti e-kirjaga 40 teadet.

Organisatsiooniline areng

Organisatsioonilise arengu osas oli 2011. aastal EIOPA tegevuse keskmes peamiselt töötajate leidmine. 1. jaanuari 2011 seisuga oli EIOPA-l 27 koosseisulist töötajat. Aasta lõpuks oli töötajate arv 56, nende hulgas mõni liikmesriikide lähetatud ekspert. Juhtkonda tuli juurde kaks üksuse juhatajat.

Teine märkimisväärne areng oli EIOPA uue tegevusraamistikuga seotud mitmesuguste eeskirjade rakendamine, mis toimus paralleelselt kogu eespool kirjeldatud tehnilise tööga ja ilma tarbetute häireteta.

Lähiaastate strateegilised eesmärgid

2011. aastal määratles EIOPA paika kõigi tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid.

Reguleerimise valdkonnas teeb EIOPA järgmist:

- osaleb Euroopa Liidu kindlustuse ning töandjapensionide kogumisasutuste reguleerimise standardiloomes;
- töötab välja siduvate reguleerivate ja tehniliste rakendusstandardite eelnõud vastavalt EIOPA määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktidele;
- annab välja suunised ja soovitusel eesmärgiga tagada Euroopa Liidu õiguse ühtne, ühetaoline ja sidus kohaldamine ning luua ühesugused, tõhusad ja mõjusad järelevalvetavad;
- annab nõu Euroopa Liidu riskipõhise raamistiku arendamiseks töandjapensionide kogumisasutuste valdkonnas;
- annab nõu kindlustusvaldkonna ärimudeli laadile vastava kriisiennetuse, -ohje ja -lahenduse Euroopa Liidu raamistiku arendamiseks;
- annab Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitees nõu seoses Euroopa Liidu finantskonglomeraatide suhtes kehtiva raamistikuga;
- annab Euroopa Liidu institutsioonidele oma pädevusvaldkondades arvamusi nii taotluse korral kui ka omal algatusel;
- toetab Euroopa Liidus reguleerimise parandamist, kasutades oma reguleerimistegevuses asjakohaseid mõjuhindamismeetodeid.

Järelevalve valdkonnas teeb EIOPA järgmist:

- hõlbustab ja edendab asjakohase teabe vahetamist järelevalvekolleegiumides;
- jälgib ja parandab järelevalvekolleegiumide tegevust;
- koostab järelevalvekolleegiumide jaoks üldise aastase tegevuskava ning jälgib selle täitmist;
- loob ühtse raamistiku järelevalvemenetluse rakendamiseks Solventsus II direktiivi alusel, et edendada järelevalvelähenemist;
- arendab välja raamistiku, mis reguleerib EIOPA ja liikmesriikide järelevalveasutuste koostööd ning toetab sidusat ja koordineeritud kriisiohjet Euroopa Liidus;
- hindab, kuidas järgivad liikmesriikide järelevalveasutused asjakohaseid reguleerivaid ja rakenduslikke tehnilisi standardeid ning EIOPA suuniseid ja soovitusi;
- korraldab ja viib läbi vastastikusi eksperdihindamisi liikmesriikide järelevalveasutuste tegevuse kohta nii kindlustuse kui ka tööandjapensionide kogumisasutuste valdkonnas, et tugevdada valdkonna tulemite järjepidevust.

Tarbijakaitse valdkonnas teeb EIOPA järgmist:

- parandab kindlustusvõtjate, pensioniskeemide liikmete ja soodustatud isikute kaitset, edendades läbipaistvust, lihtsust ja õiglust, pakkudes rohkem standardset ja võrreldavat teavet toodete riskide ja kulude, asjakohaste õigusnõuete ning kaebuste menetlemise kohta;
- parandab tarbijakaitset, töötades välja ühtse metoodika toodete omaduste ning turustusprotsesside mõju hindamiseks pidades peale tarbijakaitse silmas ka finantsasutuste finantsseisundit;
- teeb hoiatusi teatud finantstegevuse kohta või ajutiselt keelab või piirab seda;
- kogub ja analüüsib tarbimissuundumuste andmeid ning koostab sel teemal aruandeid, määratledes tarbijaomased riskid ja jälgides nende arengut, et finantsasutused võtaksid tarbijakaitsega seotud riske õigesti arvesse;
- osaleb valdkonna tegevuses seoses kindlustustoodete müügi ja turustamisega ning Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee kaudu valdkonnaülelset ka jaeinvesteeringustoodetega, tagades et kindlustussektori eripära võetakse asjakohaselt arvesse;
- töötab välja finantsasutuste nende töötajate koolituse ja pädevuse miinimumnõuded, kes suhtlevad klientidega ja tagavad huvikonfliktide vältimist ja leevendamist;
- arendab tarbijate finantskirjaoskust ja -haridust, andes liikmesriikide järelevalveasutuste ülesannete ja kohustuste teavet ning viiteid kasulikele teabematerjalidele finantsvaldkonna teemal;
- püüab tagada tarbijate piisavat mõjujõudu, toetades selliste tarbijakaebuste menetluste loomist finantsasutustes, mis oleksid tõhusad ja tagaksid juurdepääsu ka vaidluste lahendamise asjakohastele muudele mehhanismidele;
- aitab hinnata vajadust liikmesriikide kindlustuse tagatisskeemide Euroopa raamistiku järele, mis oleks piisavalt rahastatud ja ühtlustatud.

Finantsstabiilsuse valdkonnas teeb EIOPA järgmist:

- tuvastab kindlustus- ja tööandjapensionide kogumisasutuste turgudel mikrotasandi usaldatavusnõuete täitmise järelevalve käigus kogutud teabe alusel suundumused, võimalikud riskid ja haavatavused;
- töötab välja stressitesti raamistikud ning korraldab korrapäraselt stressiteste, et tuvastada haavatavused, hinnata turu stabiilsust ning analüüsida ja leevendada mis tahes süsteemsete riskidega sündmusi;
- toetab Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee töös osaledes finantsüsteemi riskide ja haavatavuste tuvastamist kogu sektoris;
- töötab ESRNiga konsulteerides välja süsteemsete riskide tuvastamise ja jälgimise asjakohased kriteeriumid;
- jälgib ja hindab oma pädevusvaldkonnas finantsturgude stabiilsuse arengut ning koostab selle kohta aruandeid, kasutades selleks nii üldsusele antud kui ka liikmesriikide järelevalveasutustelt saadud teavet;
- osaleb ESRNi töös, tagamaks et selles võetakse piisavalt arvesse kindlustuse ja tööandjapensionide kogumisasutuste eripära;
- teeb ESRNiga tihedat koostööd, andes vajalikku teavet tema ülesannete täitmiseks ning jälgides tema hoiatuste ja soovitude järgimist.

Välissuhete valdkonnas teeb EIOPA järgmist:

- arendab EIOPA määruse alusel suhteid ja sõlmib halduskokkuleppeid järelevalveasutustega, rahvusvaheliste organisatsioonidega ning kolmandate riikide valitsustega;
- annab hinnanguid kolmandate riikide järelevalvekorrale, et valmistada ette Euroopa Komisjoni otsuseid nende samaväärsuse kohta;
- toetab usaldusväärsete rahvusvaheliste standardite loomist kindlustuses ning tööandjapensionide kogumisasutuste valdkonnas;
- tugevdab kahepoolseid suhteid kolmandate riikidega, eriti nendega, kelle järelevalvekorra samaväärsust ta hindab.